

ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ ЕХІНАЦЕЇ ПУРПУРОВОЇ У ТЕХНОЛОГІЯХ КИСЛОМОЛОЧНИХ НАПОЇВ

Стеценко Н.О., канд. хім. наук, доцент

Скидан Є.А., здобувач вищої освіти

Національний університет харчових технологій, м. Київ

Велику роль у захисті та підтриманні здоров'я людини відіграють лікарські рослини. Спектр їх біологічної дії надзвичайно широкий, він визначається наявністю біологічно активних речовин та їх кількісним вмістом. Інтерес до лікарських рослин, їхнього біокомпонентного складу, біологічної дії викликаний їх поширенням на планеті, що зумовлює доцільність використання таких матеріалів у харчовій промисловості при виробництві оздоровчих харчових продуктів, дієтичних добавок, напоїв підвищеної біологічної цінності та інших складових раціону харчування людини.

Лікарські рослини з імуностимулюючими властивостями покращують функціонування імунної системи і займають провідне місце у захисті від інфекційних захворювань. Доведено, що їх правильне застосування не супроводжується суттєвими ускладненнями або побічними реакціями. Наразі у зв'язку з погіршенням екологічної ситуації, зниженням загальної опірності організму до інфекцій, пандемією COVID-19 вивчення імуностимулюючих рослин та розроблення технологій харчових продуктів з їх використанням стають особливо актуальними.

Ехінацея пурпурова (*Echinacea purpurea* (L.) Moench) – це цінна лікарська рослина, яку ще давні індіанські племена використовували для лікування ран, віспи, сепсису, від укусів змій і тварин, а також як засіб, що стимулює захисні сили організму людини.

Основними діючими речовинами ехінацеї пурпурової є фенольні сполуки, флавоноїди, дубильні речовини, сапоніни, вуглеводи (інулін, фруктани, арабінорамногалактани, гетероксилани) та алкіламіди. Екстракти ехінацеї пригнічують ріст стафілококу, стрептококу, вірусів грипу та герпесу, кишкової палички та деяких хвороботворних грибів.

Лікарські препарати ехінацеї пурпурової виявляють імуностимулюючу, антиоксидантну, мембраностабілізуючу дію, сприяють загоєнню ран, опіків, виразок, застосовуються при інфекційних та вірусних захворюваннях, особливо верхніх дихальних шляхів. Традиційно їх використовують при фурункульозі, септицемії, піореї, тонзилітах, зокрема для лікування фурункулів, карбункулів та абсцесів. Також препарати ехінацеї застосовують для підвищення фізичної та розумової працездатності, при стані психічної депресії.

Встановлено, що у складі кисломолочних напоїв доцільно використовувати наповнювач у вигляді густого екстракту ехінацеї пурпурової. Він проявляє пребіотичні властивості за рахунок збагачення харчового середовища водорозчинними полісахаридами, флавоноїдами, глікопротеїдами та моносахаридами, які сприяють розвитку та збереженню високої концентрації життєздатних клітин мікроорганізмів кисломолочного напою протягом 14 діб зберігання продукту.